კვირა, 27 ივნისი, 1904 წ. 1877 წელიწადი ოც-და-მერვე 1904 კვირა, 27 ივნისი, 1904 წ.

გაზეთის ფასი:

12	თვით	. . 10	მ. — კ.
11	,,	. . 9	,, 50 ,,
10	,,	. . 8	,, 75 ,,
9	,,	. . 8	,, — ,,
8	,,	. . 7	,, 25 ,,
7	,,	. . 6	,, 50 ,,
6	,,	. . 6	,, — ,,
5	,,	. . 5	,, 50 ,,
4	,,	. . 4	,, 75 ,,
3	,,	. . 3	,, 50 ,,
2	,,	. . 2	,, 75 ,,
1	,,	. . 1	,, 50 ,,

ივერია

№ 149 ყოველ დღიური საპოლიტიკო და სალიტერატურო გაზეთი № 149

წლიურის ფასის ნაწილ-ნაწილად შემოტანის წესი

1. ხელის მოწერის დროს— 5 მ. და თიბათვის 1-ს—5 მ.
2. ხელის მოწერის დროს— 4 მ., მარტის 1-ს—3 მან. და მარიამობისთვის 1-ს—3 მ.
3. ხელის მოწერის დროს— 3 მ, მარტის 1-ს—3 მ. თიბათვის 1 ს—2 მ. და ენკენისთვის 1-ს—2 მ.

ვინც ამ ვადაზედ ფულს არ შემოიტანს, გაზეთის გაგზავნა მოესპობა.

რედაქციისაგან

პირველ მკათათვიდან წლის დამლევამდე გაზეთი „ივერია“ ჰღირს 6 მან.

ბიბლიოთეკა-სამკითხველოებისა, სტუდენტებისა და ხელოსნებისათვის ჰღირს ქალაქში 2 მან. 75 კაპ. და ქალაქ გარეთ 3 მან. 50 კაპ.

გაზეთ „ივერიის“ ხელის მომწერთა საყურადღებოდ

რედაქცია აუწყებს იმ ხელის-მომწერთ, რომელთაც მხოლოდ 5 მანეთი აქვთ წარმოდგენილი, შემოიტანონ დანარჩენიც 1 ივლისამდე, რათა გაზეთის გზავნა არ მოესპოთ.

საკომერციო კურსები

ქალებისა და ვაჟებისათვის

(Тифлисъ, Сололаки, Лермонтовская ул., № 9)

კურსების დანიშნულება ის არის, რომ სპეციალური საკომერციო განათლება შესძინოს მსურველთ, როგორც ქალებს, ისე ვაჟებს, და მოამზადოს ვარჯიშობის შემწეობით ანგარიშის დახელოვნებით მცოდნელი.

სწავლის გათავების შემდეგ მოწმობანი ეძლევათ. 1904—1905 სამოსწავლო წელს შემდეგი საგნები ეძნება სასწავლებელი: 1) საკომერციო ეკონომია, 2) საკომერციო არითმეტიკა, 3) ბუღალტერია (მარტივი, ორკეცი და სადანკო), 4) არითმეტიკა საანგარიშო ჩოთქი 5) საკომერციო მიწერ-მოწერა, 6) სავაჭრო და სათამასუქო წესდებანი, 7) მსწრაფლ-წერა და წერა-გაკრული და შნოიანი (исправленіе дурнаго почерка)

სწავლა დაიწყება 15 სექტემბრიდგან. ახლად შემომსვლელთა მიღება დაიწყობა 1 სექტემბრიდგან, ყოველ დღე, დილის 10 საათიდგან თორმეტამდე და სადამის 4 საათიდგან 8 საათამდე, კურსების სადგომში, სახლი ᲮᲚᲔᲙᲘსნდრე ფრიდონოვისა, № 9, სერგიევის და დერმონტოვის ქუჩების კუთხეში,

პროგრამამები და წესები კურსებისა უსასყიდლოდ შეიძლება მიიღოს მსურველმა კურსების სადგომში და გაეგზავნოს.

ვინც ძალაქს გარეშე სცხოვრობს, შეუძლიან წერილით მიმართოს კურსების დამაარსებელ ს. პ. მანუელიანც, ტფილისს.

უფასოთ ვასწავლით მსურველთ საწერ მაშინაზე მუშაობას, კურსებზე სწავლა ყოველ დღეა. (24—ნ—3)

გამოვიდა და იშეიდება უველა წიგნის მაღაზიაში

თხზულებანი ია ეკალაძისა.

(ავტორის სურათით).

ფასი ერთი მანეთი.

წიგნის დაბარება შეიძლება წერა-კითხვის სასოგადოების წიგნის მაღაზიიდგან.

(15—6).

ქართველნი მკურნალნი:

ბედევანიშვილი მიხეილ,—ეკარდანოგის ქუჩა, № 16, საკუთარი სახლი. სადამის 6—7 საათამდე.

ბაძელიშვილი კონსტანტინე ედისობედის ქუჩა. სახლი მიდოვისა. № 5

ბაბაშვილი ბარიზოლ,—ეოჩუბეის ქუჩა, № 19.

ვაფაძე სპირიდონ. ბეტერბურგის ქუჩა საკუთარი სახლი.

მარიამ ნიკოლოზოს ასული ზალიშვილისა, მახეიდის პროსპექტი, № 145.

დიასამიძე ალექსანდრე,—მახეიდის პროსპექტი, სახლი დიდუსნოვისა, № 123.

კერძო სამკურნალო

ექიმის დ. ა. ბედევანიშვილისა

კუკია, ვლიკოკნიაზესკის ქუჩა, (Набережная) სახლი აბრამოვისა № 9, მიხეილის ქუჩიდგან-კი № 34.

ტელეფონი № 274.

ავადმყოფებს იღებენ ყოველ დღე.

დ ი ლ ი თ:

ა. ნ. დიასამიძე. 11—12 საათ.

ა. ტ. ფულინი—ყელისა, ყურისა და ცხვირის სნეულობით შეპყრობილთ, 9—10 ს.

ა. ი. ბალარჯიშვილი. ბავშვებისა, 9—10 ს.

ლ. ფ. ფოლინი. ქალის., საბებ. და ბავშ. (შემოწმება ძიძისა) ოთხშ., პარასკ. და კვირა 11—12 ს.

დ. ა. ბედევანიშვილი—შინაგან, ნერვებისა და ელექტროტერაპია 12—1 ს.

ტყეშელაშვილი.—კბილის ექიმი იღებს ავადმყოფებს დილით 9—11 საათ.

ექიმი ქალი **მ. კ. იოსელიანი**—ქალისა და საბებია 12—1 ს. სამშ. ხუთშ. შაბათ.

ზრ. ვ. სოგოლოვსკი — დოსტაქრობა და ორტოპედია: ორშაბათობით, ოთხშაბათობით, პარასკეობით და შაბათობით 1—2 საათ.

ა. ა. ბეშეარი. შინაგანი და ბავშვებისა. 1—2 საათ. ყოველ დღე.

სამკურნალოში ᲮᲚᲔᲑᲐ ქიმიურ-მეკრესკოპიული ბაკტერიო-სკოპიული გამოკვლევანი.

რჩევა-დარიგება 50 კ., ოპერაციები მორიგებით. კროტები 3 მან. 5 მანეთამდე. სამკურნალო გადართოვებულია ო�o კროტით.

46—8 ტელეფონი № 274 (Ფ.)

ᲕᲘᲔᲑ საკლასიო **პანკელეგის სამხატვრო საკმეგს.** მსურველთ შეუძლიანთ მიჰმართონ შემდეგის ადრესით: სოფელი ᲑᲠᲘᲣᲢᲘ, ტფილისის მახრა, მღვდელს მელიტონ ეანჩაველს.

(15—13)

პირველი კერძო სამკურნალო

ექიმის ნავასარდიანისა

(კუკაში, ვორონეცოვის ძეგლის პირდაპირ) ავადმყოფნი იღებენ ექიმნი ყოველ დღე, კვირა დღეებს გარდა.

დ ი ლ ა ო ბ ი თ:

ᲣᲐ. Ა. ᲩᲘᲔᲝᲕᲐᲜᲘ. 9 საათიდგან 10 საათამდე თვალისა. შინაგანისა და ნერვების ავადმყოფობისა.

Ა. Შ. ᲐᲕᲔᲥᲘᲜᲘᲐᲜᲘ. 11—12 საათამდე—ყანსა, და ვენერიულ ხიროურგიულ ავადმყოფობისა.

Ი. ᲑᲐᲑᲐᲜᲘᲐᲜᲘ. დილის 10—12 საათ. ქალისა და ბავშვთა ავადმყოფობანი.

Ჯ. Ი. ᲒᲐᲫᲔᲚᲘᲨᲕᲘᲚᲘ. 12—1 საათ. ყელისა ყურისა და ცხვირის სატკივრისა.

Ზ. Ა. ᲗᲐᲠᲐᲮᲜᲝᲕᲘ. 1—1½ საათ. შინაგანის და ბავშვებისა.

Ა. Ვ. ᲙᲐᲠᲐᲒᲝᲕᲘᲐᲜᲘ. 1—1½ საათ. შინაგან და ბავშვების ავადმყოფობისა—სამშაბათობით, ხუთშაბათობით და შაბათობით.

Ზ. ᲮᲝᲚᲝᲪᲝᲕᲘᲚᲘ. 9—11 საათამდე კბილების ავადმყოფობანი.

ᲡᲐᲦᲐᲛᲝ ᲝᲠᲘ:

Ნ. Ნ. ᲠᲝᲚᲝᲕᲘᲜᲘᲡᲘ. 5—6 ს. ხირურგიულის და კანის ავადმყოფობისა (ელექტრო-ტერაპია)

Ზ. Ს.Ე ᲚᲔᲕᲘ. 6—7 საათ. ნერვებისა (ელექტროტერაპისა), შინაგანი და ვენერიულის ავადმყოფობისა.

ქალი ექიმი **Ა. Ი. ᲨᲘᲠᲘᲜᲘᲜᲐ.** 7—7 საათ. ქალისა და საბებია ავადმყოფობისა.

Ვ. Ა. ᲗᲐᲠᲐᲮᲜᲝᲕᲘ. 7½—8 საათ. ბავშვებისა და შინაგანი ავადმყოფობანი.

Ლ. Ტ. ᲐᲠᲒᲐᲜᲘᲢᲐᲫᲔ. 11—1 ს. უკეთებს სახლში და მსურველთ მასსაგს, აუცრის ყვავილს გამართავს საეკიმო გიმნასტიკას ექიმის დანიშნით.

რჩევა-დარიგებისა და რეცეპტების დაწერის ფასი ათი შაური, დარიბთათვის უფასოდ; ფასი კონსილიუმისა და ოპერაციებისათვის—მორიგებით.

დირექტორი სამკურნალოსი დოქტორი **Ჯ. ᲑᲐᲫᲔᲚᲘᲨᲕᲘᲚᲘ.**

Первая частная лѣчебница д-ра *Навасардіана.* Тифлисъ противъ памятн. Воронцова. ᲬᲚ.

ᲝᲛᲘᲡ ᲐᲛᲑᲔᲑᲘ

დეკეშები და წერილები.

გენერალ კუროკის განზრახვა,—რას უნდა ველოდეთ ამ დღეებში?—წერილი ცნობები.—ფრანგების ახრი.

ვაფანგოუს ბრძოლის შემდეგ გენერალმა კუროკიმ თავისი ჯარი, მუკდენისაკენ მიმავალი, უკან დასწია კუან-დანსიანისკენ, ხოლო სულ უარჰყო თავისი განზრახვა მეკდენზე გალაშქრებისა, თუ არა,—ამაზედ ჯერ არა ითქმის-რა. იაპონელთა რაზმებმა სიმაძიდგან ფინხუან-ჩენისკენ და აიანისკენ დაიწია. 8 ივნისს გენერალმა რენენკაფმა თავისი ჯარი, რომელშიაც ორი ყაზახთა პოლკი, ორი მსროლელთა ბატალიონი და ორიც მხედართა ბატარეია იყო, სულ 4500 მეომარი 11 ზარბაზნით, აიანისკენ წაიყვანა დასაზვერად. 12 ივნისს მდინარე აიხეს ხეობაში შევიდა, სადაც ერთი ნაპირი იაპონელებს დაეჭიროთ და გაემაგრებინთ. იაპონელებსა ჰყავდათ სამი პოლკი ქვეითის ჯარისა (8,100 კაცი), სამი ბატარეა და ორი ესკადრონი კავალერიისა, სულ 9,000 კაცი 18 სამთო ზარბაზნებით. თუმცა მტერი ორჯელ უფრო ძლიერი იყო, მაგრამ გენერალი რენენკამფი მაინც შეებრძოლა და ყაზახებმა იაპონელებს მოწინავე რაზმი უკან დასწიეს. იაპონელები მაღლობზე იყვნენ და 4 ვერსის მანძილზედ თხრილები ამოეღოთ. გენერალმა რენენკამფმა თვისი ჯარი სამრად გაშალა. იაპონელების მარცხენა ფრთისაკენ მსროლელთა ბატალიონი და ქვეითი ყაზახები გაგზავნა და ოთხი ზარბაზანი მაღლობზედ აატანინა; მარჯვენა ფრთას კი ერთი მსროლელთა როტა მიუჩინა. დანარჩენი ჯარი შუბლში დაიჭირა და საბრძოლველად გავიდა. მსროლელთა როტამ მარცხენა ფრთას თოფი დაუშინა და იაპონელების ქვეითი ჯარი უკუ აქცია. ამ დროს ზარბაზნებმაც ყუმბარები დაადუღეს იაპონელებს, რომლებიც საჭაროდ მთას ამოეფარნენ.

ნაშუადღევს რუსის ჯარის ახალი ყაზახთა დივიზია მიემატა და ამატომ გენერალ რენენკამფს უნდოდა იერიში მიეტანა იაპონელების მანაკზე; მაგრამ ამ დროს ბძოლამ სხვა ნაირად ი

ძოლობა გაუწიონ ჩინეთსა, რომ დიდი ბრბოები დაიბეიონ ევროპასთან. მე მგონია, თუ იაპონელებს მართლა ეს განზრახვა აქვთ, მაგის მიზეზი სიყვითლე-კი არ არის, არამედ მათი გულადობა და დაუდგრომლობაა. ჩინეთი რომ იმათ დაჩმარებით პროგრესის გზას დაადგეს, ის მშვიდობიან და განათლებულ ქვეყნად გადაიქცევა და ევროპისათვის სასურველი არ უნდა იყოს, ჩინეთი სილატაკეს და სიბნელეში დასტოვოს.

ბონვალოდ ჭფიქრობს, რომ «ყვითელთა შიში» უსაფუძვლოა. მართალია, იაპონიამ ოცდა ათის წლის განმავლობაში დიდი ნიჭი გამოიჩინა ევროპის ცივილიზაციის შეთვისებაში, მაგრამ ევროპა მარად ინიციატორად და მოთავედ დარჩება, მომქმედი ძალი იმასვე შერჩება. ამბობენ, ჩინეთი საშიში იქნება ევროპისათვის, თუ ისე მოეწყო, როგორც იაპონიაო. მართალია, ის საშიში იქმნება მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ რომ ევროპა თანდათან დაეცემა. მაშინ განათლებულ და გაძლიერებულ ჩინეთ-იაპონიას შეუძლიანთ ევროპა წალეკონ, როგორც ოდესმე ბარბაროსებმა ისედაც შერყეული რიმი დასცეს. ხოლო ევროპა ჯერ საღიც არის და ძლიერიცა.

სხვანაირად ჭფიქრობს დეპუტატი გეროსსე:

თუ რომ «ყვითელთა მოდგმა» დღეს საშიში არ არის, შემდეგში მეტად გაძლიერდება. რაც დღეს ჩვენ ოცნებად მოგვაჩნია, ხვალ შესაძლოა განხორციელდეს. ევროპა უნდა სცდილობდეს, რომ ჩინეთის ერი არ გაიროდეს და იარაღი არ აისხას, იაპონიის მაგალითისამებრ. ამისათვის საჭიროა მთელმა ევროპამ თანხმობით იმოქმედოს. (ᲗᲐ. Ვ.)

ᲢᲤᲘᲚᲘᲡᲘ

*** ქუთაისიდან დეპეშით გვწერენ: ადგილობრივი სტუდენტობა ღრმა მწუხარებას აცხადებს ექიმის და ნაყოფიერ მოღვაწის სამსონ თოფურიას უდროოდ გარდაცვალების გამო.

*** ტფილისის გუბერნატორის-მიერ მოწვეული კრებაზედ ხუთშაბათს, 24 ივნისს, ბქოლა ჰქონდათ იმის შესახებ, თუ რა დონისძიებანი უნდა იქმნას მიღებული, რომ კავკასიაში არ გაჩნდეს ხოლერა. კრებას დაესწრო 28 კაცი, სხვა-და-სხვა საზოგადოებისა და დაწესებულებათა წარმომადგენელი. წაკითხულ იქმნა 1903 წ. უმაღლესად დამტკიცებული წესები ხოლერასა და შავს ჭირთან საბრძოლველად. კრებამ დაადგინა, გამოიცეს და გავრცელდეს ხალხში წიგნაკები, სადაც აღნიშნული და ახსნილი იქმნება, თუ რა საშუალება უნდა იქმნას მიღებული ამ სენის თავიდგან ასაცილებლად. შემდეგ მიანდვეს მამა ვოსტორგოვსა და კრებაზედ მყოფ სომეხ-ბერეგორიანთა და ებრაელთა სასულიერო უწყების წარმომადგენელთა, რომ მათ დასწერონ ამ თემაზედ დარიგება, დაბეჭდონ და დაუგზავნონ თავ-თავიანთ მრევლს. ამ დონისძიებათა შესასრულებლად ტფილისის გუბერნატორი შუამდგომლობს, რომ გადადებულ იქმნას ტფილისის გუბერნიასათვის 2,000 მან.

*** მეთხველთ ეხსომებათ, რომ ტფილისის დრო-გამოშვებით გამოცემათა წარმომადგენელთ შემოუშავეს წესდების პროექტი «კავკასიის ბეჭდვითის სიტყვის მოდავეთა საურთიერთო დამხმარებელ საზოგადოებისა». ეს პროექტი გაგზანილ იქმნა შინაგან საქმეთა სამინისტროში დასამტკიცებლად, მაგრამ სამინისტრომ უკან დაბრუნა ზოგიერთ მუხლთა შესასწორებლად და შესავსებლად. პროექტის შემდგენელთ შეასწორეს და შეავსეს ნაჩვენები მუხლები და ხელახლა გაგზავნეს დანშნულებისამებრ დასამტკიცებლად. ამ ორის კვირის წინად შინაგან საქმეთა სამინისტრომ ისევ დაბრუნა უკან ეს პროექტი ხელახლად შესავსებ-შესასწორებლად. ამ დღეებში ხსენებულ საზოგადოების საორგანიზაციო კომისიის წევრმა რ. ა. იოანისიანცმა შეასწორა ყველა ნაჩვენები ადგილები და სრულიად შემუშავებული პროექტი გადასცა ტფილისის გუბერნატორს სამინისტროში გასაგზავნად და დასამტკიცებლად.

*** ტფილისის მოქალაქეთა მამასახლისმა 23 ივნისს წარუდგინა ტფილისის გუბერნატორს ის 300 მანეთი, რომელიც მოქალაქეთა რწმუნებულთა კრებამ გადასდო რუსეთ-იაპონიის ომში დაზიანებულთა ოჯახობისა და ობოლთა სასარგებლოდ.

*** ა. ი. მანთაშევის სახელობაზედ არსებულ ტფილისის საკავკო სკოლის ინსპექტორის ადგილი ჯერ კიდევ თავისუფალია, რადგანაც შესაფერი კაცი არ აღმოჩნდა. სკოლის წესდების ძალით, ინსპექტორად უნდა არჩეულ იქმნას ისეთი კაცი, რომელსაც ნება აქვს სპეციალურ საგნების სწავლებისა, რაც აუცილებლად საჭიროა ამ სკოლაში.

*** ქალაქ გორის მამასახლისმა ანუ. ანდერონიაშვილმა სთხოვა ტფ. გუბერნატორს თანამდებობიდგან განთავისუფლება ავადმყოფობის გამო.

*** ამიერ-კავკასიის სამასწავლებლო სემინარიაში მისაღები გამოცდა დაიწყება 26 აგვისტოდგან. სემინარიის უმცროს მოსამზადებელს კლასში ემაწვლები მიიღებიან 14-დგან $16^1/_2$ წლამდე, უფროს მოსამზადებელს კლასში კი 15-დგან $17^1/_2$ წლამდე. ახლად შესულ მოსწავლეთ გამოსცდიან ორკლასიან სასწავლებლის კურსის ცოდნაში. ამ ეამად სახელმწიფო ვაკანსია უმცროს მოსამზადებელს კლასშია 8 და უფროსში—13.

*** გუშინ, 25 ივნისს, ტფილისში ელექტრონის ფუნიკულერის ამყვანმა საალეიროენრო საზოგადოებამ აცნობა ქალაქის გამგეობას, რომ მივიღეთ ფიუნიკულერის ყველა მანქანები და ფუნიკულერის ქვემო სადგური მამადავითის მთაზედ უკვე მზად არისო. ამიტომ საზოგადოება სთხოვს ქალაქის გამგეობას, დაუბრუნოს გირაოდგან 10,000 მან., რომელიც ქალაქის კასაში აქვს შეტანილი ხსენებულ საზოგადოებას.

*** ტფილისის სათავად-აზნაურო სასწავლებელში სეკდემბრისთვის გაიხსნება 40 ვაკანსია მოსაზადებელ კლასის პირველ განყოფილებაში. ამ კლასში მიიღებიან 7—8 წლის ბავშვები. დანარჩენ მოსამზადებელ კლასებსა და გიმნაზიურ კლასებში მოსწავლეთ სრულებით არ მიიღებენ, თავისუფალ ადგილის უქონლობის გამო. 40 ვაკანსიიდგან 39 გარეედან მოსიარული უნდა იყოს, ერთი-კი—პანსიონერი სასწავლებლის სრულს ხარჯზედ. სეკდემბერში, მოსწავლეთა ხელახლად გამოცდის შემდეგ, შესაძლოა განთავისუფლდეს რამდენიმე ადგილი პანსიონერთა, ნახევრად პანსიონერთა და თავის ხარჯზედ მოსწავლეთათვის.

*** 23 ივნისს ტფილისის საურთიერთო საკredიტო საზოგადოებაში მოხდა საჯარო ვაკრაბა იმ მამულებისა, რომელთა პატრონებსაც თავის დროზედ არ შეუტანეს ბანკის ხვედრი გადასახადი. სულ გაიყიდა 19 მამული; ამ მამულებზედ ბანკის თავნი ვალი ირიცხებოდა 219,510 მ. 66 კაპ., ხოლო გაიყიდა 277,495 მანეთად. დანარჩენ მამულთა საჯარო ვაკრაბა დანიშნულია 30 ივნისისათვის.

ᲩᲕᲔᲜᲔᲑᲣᲠᲘ ᲐᲛᲑᲔᲑᲘ

ᲓᲐ. ᲮᲝᲚᲝ. დაიწყო პარკობა და აფაცურდენ ჩვენი ვაჭრები. ამდენხანს უსაცოცხლო დაბას ეხლა მოძრაობა, ფაციფუცი, სიცოცხლე ეტყობა. წეიღს პარკის მოსავალი თავიდგან ცუდი ამინდების დაჭერის გამო შარშანდელთან შედარებით მცირეა, მაგრამ ვინაიდგან თვლილი წელს ბლომად გიიკი, პარკი მაინც საკმარისად შემოდის ხონის ბაზარში. ხონი მეაბრეშუმე დაბა—სოფლების ცენტრია, აუარებელი პარკი შემოდის. ხონში 20 მეტი პარკის სახმობი ფარდულია, რომლებიც ყოველ წელიწადს პარკით იმოსება. ხონშიავე არსებობს აგრეთვე ერთი ძაფის ამოსაღები ქარხანა, სადაც პატარა ქალები მუშაობენ და ჯამაგირს იღებენ.

ვინ იცის, კიდევ როგორ შეიძლებოდა ხონში ამ დარგის გაძლიერება, რომ... რომ ხონის მოთხოვნილობა მრავალ ინტელიგენციაში ან ვაჭრებში ცოტაში ხონის საზოგადო საქმის მოტრფიალე, წინდახედული, ხონის ბედ-იღბლით დაინტერესებული ადამიანი მოიპოვებოდეს. მაგრამ წინ წაწევას და გაძლიერებას ვინლა ჩივის, რომ, ამ ბოლოს დროს მაინც, მტრები არ გასჩენოდა და არსებული ფარგლებში მაინც დაეტოვებინათ ეს დიდმნიშვნელოვანი დარგი მრეწველობისა. ყველას მოეხსენება, რომ ხონში (ანუ უკეთ, რომ ვსთქვათ, იქვე კუზში) არსებობს მეაბრეშუმეთა ამხანაგობა, რომელიც ერთად-ერთი მზრუნველია მეაბრეშუმეობის გაძლიერებისა. ამისთვის ყველა შეგნებული კაცი უნდა ცდილობდეს მისს გაძლიერებას. მაგრამ წელს გაძლიერების მაგივრათ მისი ძირიანად დამხობა, განადგურება იფიქრეს, მერე ვინ? შეიძლება იფიქროთ. გადამთიელმა პარკის მსყიდველებმა—უცხოელებმა. არა თვით იმათ, ვისაც მისგან დიდი ხეირი უნახავს—ხონის ვაჭრებმა.

ხონელ ვაჭრებს განუზრახავთ: მოვუსპოთ მეაბრეშუმეთა ამხანაგობას პარკის ყიდვის საშუალება, რომ ჩვენ შეძლება გვქნეს პარკის მაზნიდა ძირს დავცეთ, იაფად ვიყიდოთ და ბოლოს დიდი მოგება ნანახოთო, ამისთვის გადასწყვეტეს, მოესპოთ მეაბრ. ამხანაგობისათვის იმ 60 თუ 70 ათასი მანეთის სესხი, რომელიც თვით მეაბრეშ. ამხანაგობის გამგემ მოუპოვა ხონის საურთიერთო ნდობის საზოგადოების ბათუმის ბანკიდან იმ პირობით, რომ ეს ფულები მეაბრ. ამხანაგობისათვის ესესხებინათ $1^1/_2$—2 თვის ვადით, როცა ნაყიდის პარკის დაგირავება შეიძლებოდა. ამ ფულის შოვნით მეაბრეშ. ამხანაგობას დიდი შეღავათი ჰქონდა და საურთიერთო ნდობის ამხანაგობასაც ამ მცირე ვადაში 700—900 მ. სარგებლობა ეძლეოდა. წელს ეს ფული თვით ვაჭრებმა გაინაწილეს და მეაბრეშემეთა ამხანაგობა ცარიელზედ დასვეს. როგორც ამბობენ, გამგეს ბ-ნ წერეთელს უკვე უმოცია ფული სხვა წყაროდგან და წელსაც ჩვეულებრივათ უნდა დაიწყოს პარკის ყიდვა. ამის გამგზრ ხონელმა ვაჭარმა გაკვირვებით იკითხოს იქნება: რის ამხანაგობა? ამხანაგობას ჩვენ არას ვიდავებით, ჩვენ მტრობა გაუწიეთ ნ. წერეთელს, რომელმაც თავის სოფელში საამხანაგო მაღაზია დააარსა, სხეგანაც სურს დააარსოს და მით ჩვენი—ხონელ ვაჭრების მოსპობა ჰსურსო. მტერს რომ მტრულათ შევხვდეთ, ამას ვინ გვიძრახავსო, აკაურს ვაჭრებს ვერ გაგიგიათ ამდენ ხანს, რომ მეაბრეშემეთა ამხანაგობის არსებობა მათთვისაც ისე საჭირო არის, როგორც საჭიროებისათვის, რადგანაც ის ერთად-ერთი მეტოქეა ჩამოსულ მსყიდველებისა.

მარდალ მთქმელი.

ᲬᲔᲠᲘᲚᲘ ᲐᲠᲐᲡᲬᲘᲚᲐᲓᲛᲘ.

(საუოველთაო საურადღებოდ).

მთელი კაკორიობის საუკეთესო ნაწილისაგან დამტკიცებულია და ᲩᲣᲛᲐᲠᲘᲢᲔᲑᲐდ არის აღიარებული, რომ სწავლა-მეცნიერება არის ერთად-ერთი გზა, რომლითაც ადამიანს შეუძლიან დაუახლოვდეს იმ ბედნიერების იდიალს, რომელსაც ჩვენ ქვეყნის გაჩენიდან მივეტევთ. ამიტომაც არის, რომ ყოველი კაცი, ვინაც-კი თავისი ბედნიერებაც ჰსურს და სხვისაც, ცდილობს, დღე და ღამ იღწვის, თავიანთ შვილები მაინც არ ჩამოარჩინონ სწავლა-განათლებას, მაგრამ ხშირად სურვილი და მეცადინეობა მატერიალური სიუძლურის გამო რჩება ხოლმე ამოდ. კაკობრიობის დიდი უმეტესობა, განსაკუთრებით ჩვენში, უსწავლელად, უბედურად რჩება ხოლმე. უბედურთ რიცხვი დღითი დღე მატულობს; არსაიდან შშვილი არ არის. როგორც ყოველთვის, ისე აქაც, ე. ი. სწავლა-განათლების საქმეში, პრეესსა უნდა იქნეს წინ-მძღოლად და დამხმარედაც. ნათქვამია—**съ міру по ниточкѣ, бѣдному рубаха-ᲜᲐ.**

მთელი რუსეთის მწერლობა, განსაკუთრებით ჟურნალ-გაზეთობა, რომ ითავებდეს განურჩეველად მიმართულებისა, თავიანთ წლიურ ფასს ხუთ პროკენტს მოუმატებდეს და ამ მომატებულ ფულს მოახმარდეს სწავლა-განათლების საქმეს, დარწმუნებული ვარ, დიდს სარგებლობას მოიტანენ. რა არის გაზეთის ხელის მომწერისათვის, რომელიც წელიწადში, ვთქვათ, თუმანს იხდის, ათი შაური მიუმატოს სწავლა-განათლების საქმის დასახმარებლად. მე დარწმუნებული ვარ, რომ არც ერთი შეგნებული მკითხველი ჟურნალ-გაზეთისა ამ მომატებულ ფასზე მაღლობის მეტს არას იტყვის. მთელ რუსეთში, სულ რომ ცოტა ვთქვათ, ათ მილიონამდის მაინც არის ჟურნალ-გაზეთების მკითხველი, ყველა მკითხველი რომ წლიურად თითო თუმანს იძლეოდეს, ორთა-შუა შესდგება ასი მილიონი, ამისი ხუთი პროცენტი შეადგენს ხუთ მილიონ მანეთს და ეს ხუთი მილიონი მანეთი თუ რიგიანად მოვიხმარეთ, დიდ სარგებლობას მოუტანს სწავლა-განათლების საქმეს. სულ ცოტა ვთქვათ, ამითი შეიძლება ერთი უმაღლესი სასწავლებელი დაარსდეს, ორმოცამდე საშუალო სასწავლებელი და სხვ. რაც დრო და ჟამი გავა, ისე მკითხველთ რიცხვიც იმატებს და თანაც სწავლა-განათლების საქმეც წინ წავა, მხოლოდ აქ ორი რამ არის საჭირო. ერთიყველა ჟურნალ-გაზეთების გამომცემელთ სურვილი და მეორე ამ საქმის რიგიანი მოწყობა. მე, როგორც ხნიერი, გამოცდილი პედაგოგი უმორჩილესად ვსთხოვ ყოველ ჩვენებურს ჟურნალ-გაზეთს, რა ენაზედაც უნდა იბეჭდებოდეს, ეს წერილი გადაბეჭდონ თავიანთ ფურცლებზე, გამოთქვან თავიანთი აზრი, კარგი შეიმუშაონ ეს საგანი და, თუ სცნობენ სასარგებლოდ და მოსახერხებლად, შეუდგნენ საქმის განხორციელებას.

ანთიმოზ იესებ-ძე ჯედელი.

ᲒᲐᲡᲐᲠᲗᲝᲒᲘ

ᲨᲔᲡᲬᲝᲛᲐ ᲠᲘᲓᲔᲑᲐᲪᲘᲘᲡᲐᲓᲛᲘ.

(აი, რას ნიშნავს კორეკტურული შეცდომა).

შეცდომით დაბეჭდილი:

ბატონო გაზეთის გამო მეგეშელო! მრთელა რომ რქანი ვიცი ბძანებულ[illegible] თქვენი კრძნობა-გუნებაც ვიცური [illegible] როგორც ბრძა მეცნიერს, ეკიტუობთ, რომ სულწასულზე, კუბატზე ᲯᲐ მომავალ ვალზედ ჭფიქრობთ და მატოშიც თქვენი ბატლიანი შრომა სანაგრელია. ᲩᲣᲨᲘᲠᲐᲓᲔ ᲓᲠᲘᲡᲘ ᲮᲐᲠᲗ ᲐᲛᲮᲐᲜᲬᲔᲑᲘᲗ ᲛᲐᲒᲔᲑᲘᲡᲬᲠᲝᲜ ᲓᲐ ᲒᲝᲚᲓᲔᲑᲘᲗ ᲓᲐᲛᲐᲮᲐᲠᲘᲗ ᲥᲝᲕᲔᲓ ᲓᲐᲛ ᲠᲕᲔᲑᲘᲡ ᲨᲔᲡᲮᲘᲗᲘᲗ.

ᲐᲒ—ᲐᲒ.

ᲤᲔᲚᲔᲢᲝᲜᲘ

„ᲠᲐᲪᲮᲐ“ *).

№ 1.

პატარაა, მაგრამ, რაც არის, ბულბულის ფრთისაა ჩემი კალამი!.. ტარი კი ძაღლის ძვლისა აქვს და მიტომაც ხან ეჭიკეიკობ და ხან ყეყეფ. უნდა გამოვტყდე კი, რომ გალობა უფრო მეხერხება და მიტომაც ჩემ სიცოცხლეში უფრო მეტი მიეკიკინა, ვიდრე მიყეფია... მაგრამ ახორებული ქმინელებაა ადამიანი:

ს-გვარი გალობა ავიწყდება და ერთი [illegible] შეყეფა კი სიკვდილამდე გულ[illegible] ჯოხს იმარჯვებს, რომ სად�aynoy [illegible] მოუქნიოს მყეფარს!... [illegible] ეიხსნება, რომ ერთ [illegible] ბასაც სხ[illegible]ყეფს და ითასიც [illegible] ეფიო ჩემ[illegible] ადილ-ადილ[illegible] მოყვრები [illegible] ახლოს [illegible]

ყველგან, ყოველთვის [illegible] ედის [illegible] თუ [illegible] ცოცხ[illegible] თვალწინ ოცნებით მეხატებ ᲛᲝᲙᲒᲔᲓᲘᲐ ᲒᲘᲓᲐ ᲐᲛᲝᲤᲠᲒᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲒᲠᲫᲜᲝᲑᲐᲨᲘᲡ ᲓᲐᲛᲐᲒᲝᲜᲘᲡ ᲫᲐᲚᲐᲡ ᲓᲐᲛᲔᲪᲘᲜᲔᲑᲘᲡ—„რაც მოᲬᲔᲚᲘᲡ თავითაო!“...

—

შენი ტბილი ხმა ᲓᲠᲫᲜᲝᲑᲐ-ᲒᲠᲫᲔᲚᲘᲡ ᲒᲐᲜᲘᲠᲔᲑᲐ-შენი ღიმილი და შენკინს კი მანამდი ვერ გასპეტაკებულს საკ. სანამ სიბერით თავი ცისა და ქვეყნის!

თ გამოვა ხოლმე ჩემი ახალი

ᲐᲙᲐᲙᲘ.

ცანცარის არ დაგიწყებს და ზედ აღარა დამაგრდებარა!... და შენც ისე მოგიყიდა: ცხოვრებაში გამოუცდელობამ დაგღუპაო». შემცდარი აზრია! გამოცდილება სიბერეშეისაც არა მკლებია; ვიმოწმებ იმ ლექსს, რომელიც ბევრს ეგებ მარტო ღიაზადდარაობაც ეგონოს, მაგრამ შიგ კი ᲩᲔᲛᲗᲕᲘᲠᲘᲢᲔᲑᲐᲐ:

მე ცხოვრება ისე ვიცი,
როგორც ჩემი ხეთი თითი;
ბევრი ვნახე საკუთარსხმა
სიავ-კარგის მაკადილი.

—

სასხლ-ხორცობაც, შეგობრობაც,
სიყვარულიც ტყუილია,
თუ შეძლებ მას სარწმუნად
და ირწმუნ არ ᲮᲔᲓᲐ!

—

ვისი თავი? ვისი ᲒᲣᲚᲘ?!
რისი ᲬᲧᲣᲠ?! რისი ᲒᲠᲫᲜᲝᲑᲐ?!
ეს სულ სიტყვის მსხალა,
მთიქმა-მოთქმა და ᲣᲑᲜᲝᲑᲐ!

—

ᲒᲣᲨᲘ ᲒᲠᲫᲜᲝᲑᲘ ᲓᲐ ᲒᲣᲨᲘ ᲭᲔᲛᲘᲠᲝᲑᲐ,
ᲮᲐᲠᲮᲠᲘᲐᲜᲘ ᲥᲕᲘᲜᲣᲠᲘ!
ᲐᲠᲐ ᲐᲠᲘᲡ ᲙᲔᲚᲔᲑᲘᲗᲘᲡᲐ
ᲥᲕᲘᲜᲘᲡᲐᲒᲐᲜ, ᲥᲕᲘᲜᲘᲡ ᲯᲣᲠᲘ!

—

ᲯᲘᲑᲘ ᲐᲠᲐᲜᲘ ᲨᲔᲠᲬᲘᲠᲔ
ᲔᲠᲗᲝᲑᲘᲡᲐᲨᲘ ᲓᲐ ᲨᲔᲒᲝᲑᲘᲡᲐᲨᲘ;
ᲝᲓᲔᲓᲐᲐ ᲒᲣᲚᲘ ᲓᲐ ᲮᲘᲠᲘᲓᲐ
ᲡᲘᲧᲕᲐᲠᲣᲚᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲪᲝᲛᲐ-ᲥᲛᲠᲝᲑᲘᲡ.

—

ᲐᲛᲘᲡ ᲒᲐᲛᲝᲗᲥᲛᲔᲚᲘᲡ ᲪᲮᲝᲕᲠᲔᲑᲘᲡ ᲣᲪᲝᲪᲮᲚᲘᲜᲝᲑᲐ ᲐᲠ ᲔᲪᲐᲠᲘᲜᲔᲑᲐ! ᲛᲐᲒᲠᲐᲛ ᲙᲐᲪᲘ ᲒᲐᲜᲐ ᲧᲕᲔᲚᲐ ᲒᲣᲜᲔᲑᲘᲡᲐᲐ? ᲮᲝᲒᲘ ᲛᲐᲠᲢᲝᲛ

ᲮᲐᲮᲘᲐ ᲛᲐᲓᲚᲘ ᲫᲐᲫᲚᲘᲡ ᲙᲣᲚᲘᲡᲖᲔ;
თუ ᲘᲡᲘᲐ ᲓᲐ თუ ᲐᲠᲐᲛᲘ
ᲙᲣᲜᲯᲘᲡ ᲭᲔᲣᲗᲝᲗ ᲒᲝᲜᲯᲘᲣᲜᲘᲡᲘᲡ
ᲓᲐ ᲨᲔᲜᲗᲘᲡ ᲭᲔᲣᲗᲣᲡ ᲓᲔᲓᲐ ᲓᲐ ᲓᲐᲛᲘ.

—

თუ ᲕᲘᲠᲐ ᲓᲐ—ᲛᲘᲡ ᲡᲐᲛᲨᲕᲘᲠᲕᲔᲚᲓᲔᲓ
ᲒᲐᲜᲘᲐᲗ ᲓᲐᲜᲔᲚᲘ ᲯᲝᲗ ᲡᲐᲮᲝᲗᲔᲚᲘ,
ᲞᲣᲠᲘᲡᲐᲓᲔᲑᲘᲡ ᲐᲠ ᲛᲝᲒᲘᲠᲔᲚᲘ,
ᲛᲘᲜᲘᲡᲒᲠᲫᲝᲑᲘᲡᲐᲨᲘ ᲗᲣ ᲛᲝᲣᲚᲔᲓᲐ!..

—

თᲕᲝᲗ ᲝᲣᲚᲘᲗ ᲛᲘᲒᲚᲔᲑᲐᲡᲐ
ᲭᲕᲘᲜᲘᲡᲐᲒᲐᲜ ᲠᲐ ᲐᲠ ᲩᲐᲓᲔᲑᲘᲗ?
ᲙᲘᲓᲔᲗ-ᲙᲘᲓᲔᲗ ᲡᲘᲡᲬᲘᲣᲚᲘ
ᲛᲐᲜᲘᲗᲘᲡ, ᲛᲝᲐᲛᲘᲡ:

—

ᲮᲐᲚᲮᲘᲡ ᲭᲣᲠᲜᲐᲚᲔᲡ, ᲛᲔᲒᲝᲑᲠᲔᲑᲘᲡ ᲐᲓᲔᲒᲘᲡᲔᲡ,
ᲩᲔᲓᲐᲕ ᲓᲐ ᲮᲨᲘᲠᲐᲓ ᲓᲐᲘᲛᲣᲨᲐᲡ,
ᲛᲐᲒᲠᲐᲛ ᲠᲐᲜᲘᲡ ᲓᲐ ᲣᲠᲩᲘ ᲭᲕᲔᲣᲚᲘᲡᲐ
ᲕᲐᲠᲬᲘᲐᲠᲔᲑᲘᲡ ᲨᲔᲣᲩᲘᲡ.

—

ᲕᲔᲠᲪ ᲫᲐᲚᲘᲗ ᲕᲔᲠᲪ ᲡᲘᲡᲬᲣᲚᲘᲗ
ᲕᲔᲠᲬᲘᲐᲠᲘ ᲕᲔᲠ ᲒᲐᲬᲧᲝᲗ,
ᲡᲘᲜᲐᲛ ᲔᲠᲗᲝᲑᲘᲗ ᲣᲚᲐᲜᲘᲜᲐᲨᲘ
ᲨᲕᲘᲔᲠᲔᲑᲘᲡ ᲐᲠ ᲒᲐᲬᲧᲓᲐ.

—

ᲛᲐᲨᲘᲜ ᲙᲘ ᲡᲘᲛᲥᲔᲚᲘ «ᲛᲔᲡᲘᲐᲡ»!
ᲐᲮᲠᲝᲐᲜᲓᲔᲚᲘᲜ ᲔᲚᲔᲑᲘ ᲝᲛᲐᲡ,
ᲓᲐᲘᲛᲔᲠᲔᲓᲘᲜ ᲡᲘᲡᲬᲘᲣᲚᲘᲗ
ᲓᲐ ᲐᲬᲘᲜᲣᲚ ᲣᲚᲐᲜᲘᲜᲐᲨᲘ ᲓᲐᲛᲘᲠᲗᲐᲓ.

—

ᲐᲛᲘᲡ ᲒᲐᲛᲝᲛᲗᲥᲛᲔᲚᲘᲡ ᲪᲮᲝᲕᲠᲔᲑᲘᲡ ᲣᲪᲝᲪᲮᲚᲘᲜᲝᲑᲐ ᲐᲠ ᲔᲪᲐᲠᲘᲜᲔᲑᲐ! ᲛᲐᲒᲠᲐᲛ ᲙᲐᲪᲘ ᲒᲐᲜᲐ ᲧᲕᲔᲚᲐ ᲒᲣᲜᲔᲑᲘᲡᲐᲐ? ᲮᲝᲒᲘ ᲛᲐᲠᲢᲝᲛ

თავისთვისა ჭჩრუნავს; ზოგი სხვებისათვისაც და თავი ავიწყდება. ჭფიქრობს: «ერთი ყველასათვის და ყველა ერთისთვისო!» თუმცა კი იცის, რომ ეს ნატვრა ოცნებაა, მატუარი და მწარე, მაგრამ ზოგჯერ სიმწარეშიაც თვისებური სიტკბოა და თავს იტყუებს კაცი, ბუნება თანაზიარი. ამას არ შეუძლია, რომ მშვენიერებას, ხორციელი იქნება თუ სულიერი, გულგრილად გვეფი აუაროს—არ აღფრთოვანდეს და თაყვანს-ცემით არ უპიკეპიკ-უგალობოს!.. და იმავე დროსვე, თუ სადმე შენიშნა, არ შეუყეფოს უშეერებას. არა და არა! და მეც მიტომ, ხელახლად რომ თავიდან მომაყოლონ ცხოვრებას, მაინც ისევ იმ გზით ვავიარო, რომლითაც მიელია—ყეფითა და ᲭᲘᲙᲘᲙᲘᲗ. თუმცა მეცოდინება, რომ ᲭᲘᲙᲘᲙᲘ ვერას შემძენს და ყეფა კი ბევრს დამაკლებს ცხოვრებაში... «ვარდი უეკლოდ ვის მოუკრებიაო»—მანუგეშა ერთხელ ჩემმა სათაყვანომ და მჩხეკლიტა ეკალი; ვარდი კი იქვე სხვას მიაწოდა. და მომაგონდა რუსთველი: «სიტყვა სხვაა, საქმე სხვაა, შუა უზის დიდი ზღვარი»—და ნაღვლიანად გამეცინა. დიახ, ძაღლის ბედი აქვს ჩვენში იმას, ვინც მარტო თავისს თავზე არა ᲭᲘᲙᲘᲙᲘᲗ: ყველა უტატანებს, ყველა ქვას ესვრის და ათასში ერთხელ თუ ვინმემ «ᲭᲘᲙᲘᲙᲘ-ᲭᲘᲙᲘᲝᲗ» დაუწრუპუნა, ეს მისი ნიშანი იქნება, რომ მოწყენილია და იმასაც თავის შექცევა უნდა, და, როცა მოიხალისებს, ისიც წიხლსა ᲭᲘᲠᲐᲕᲡ!.. დიახ, ეს სწორედ ასეა! გან არ ვიცი? ვიცი, მაგრამ მაინც ვერ ᲩᲔᲒᲔᲑᲘ «ᲑᲔᲓᲜᲘᲔᲠᲗᲐ ᲤᲘᲠᲮᲣᲚᲘᲨᲘ». იმათ იბღავლონ ცხვარივით, მათდა ᲙᲐᲪᲘᲗᲚᲔᲓᲘᲗᲘᲓ, დდე, ᲛᲔ ᲙᲘ ᲧᲕᲔᲤᲘᲗ ᲩᲘᲛᲔᲚᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ, ᲑᲔᲓᲜᲘᲔᲠ ᲗᲐᲠᲘᲚᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲒᲐᲩᲜᲘᲚᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲭᲐᲠᲘᲗᲘᲗ. ᲓᲐ ᲒᲐᲠᲔᲚᲘᲗ, ᲛᲔ—ᲙᲐᲪᲘᲗ!.. ᲛᲔ ᲛᲐᲜᲘᲪ ᲩᲘᲛᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲐᲠ ᲛᲝᲒᲘᲠᲔᲚᲘ!..

სანამ ცოცხალ ვარ, როგორც ვარ, ᲕᲘᲪᲮᲝᲕᲠᲔᲑ ᲩᲘᲛᲘᲗᲣᲠᲐᲓᲔᲗ!
ᲛᲝᲒᲭᲙᲕᲔᲑᲘᲗ, ᲒᲐᲕᲓᲔᲓᲐᲪᲙᲔᲑᲘᲗ
ᲡᲐᲤᲣᲠᲐᲕᲘᲗ ᲛᲔ ᲛᲔᲤᲣᲠᲐᲓᲐ!

—

ᲛᲝᲛᲘᲛᲮᲐᲓᲔᲗᲔᲑᲗ ᲒᲐᲕᲠᲒᲕᲘᲜᲔᲑᲘ,
თავეთით დამიდგმენ ᲚᲐᲛᲞᲐᲠᲘᲡᲐ
და ᲛᲢᲠᲔᲑᲘᲗᲘᲗ ᲛᲝᲧᲕᲠᲣᲚᲐᲓ ᲛᲝᲕᲚᲔᲜ,
რომ თაყვანი სცენ მით მკვდარსა!

—

რაც დაუკლიათ სიცოცხლით,
ᲛᲝᲛᲙᲒᲛᲔᲜ ᲔᲠᲗᲘᲠ-ᲝᲠᲐᲪᲐ
და ჩემად ნათქვამ-ᲜᲐᲭᲔᲠᲐᲓ
ᲛᲔᲢᲡᲐᲪ ᲘᲢᲧᲕᲘᲐᲜ ᲭᲝᲠᲐᲓᲐ.

—

მაგრამ რაღა დროს? რას მარგებს
მათი თანᲒᲠᲫᲜᲝᲑᲐ, გოდება?
ეს ᲧᲕᲔᲤᲘ თვალთ-ᲛᲝᲭᲚᲐᲗᲐ
და ᲣᲠᲩᲮᲘ მიდᲑ-ᲛᲝᲓᲒᲔᲑᲐ!..

—

ᲔᲡᲔᲪ ᲒᲐᲯᲘᲩᲮᲐ ᲙᲘᲓᲔᲕ ᲛᲙᲒᲓᲠᲘᲡ,
ᲪᲘᲪᲝᲪᲮᲚᲘᲗ ᲒᲐᲬᲘᲠᲘᲣᲚᲘᲡᲐᲗ!—
ᲪᲝᲪᲮᲚᲔᲑᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲑᲝᲚᲝᲨᲘ,
ᲓᲐᲡᲐᲛᲨᲕᲘᲓᲔᲑᲚᲐᲓ ᲒᲣᲚᲘᲡᲘᲡ!

—

*) ᲒᲐᲛᲝᲥᲕᲔᲚᲘ ᲐᲠᲘᲡ ᲛᲔᲠᲪᲮᲚᲘᲡ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗᲕᲘᲗ ᲓᲐ ᲐᲠᲐᲠᲘᲡ ᲓᲐᲛᲐᲒᲠᲔᲑᲐᲠᲐ!... ᲓᲐ ᲨᲔᲜᲘᲡ ᲘᲡᲘ ᲛᲝᲒᲘᲝᲓᲐ: ᲪᲮᲝᲠᲔᲑᲘᲡᲐᲨᲘ ᲒᲐᲛᲝᲣᲪᲓᲔᲚᲝᲑᲐᲛᲐᲪ ᲓᲐᲒᲔᲣᲠᲗᲝᲗ.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

უნდა ყოფილიყო:

ბატონო კახეთის კამომცემელო! მარ-თალ რომ რეკანი კაცი ბძანებეთხარი და თქვენი კრანობა-ეონებაც კაბეური ეოფილა. რეკორდ დრმა შეეხეარს, ეკეკოთ, რომ სულ ეარსეულზე, შეთანდეზელ და მომა-ვალზე ჭეფიქრობთ და მატმანც თქვენი მა-ლდანი შრომა სანატრელია. ჭეშმარიტად დიდი ხარ, ამხანაგებმა მაგბაძონ და ტოლეეშიტ გალალდალ ეოფეელან ქებისა შესხმათ.

აკეკი.

რუსეთი

პეტერბურგი. (საკუთარის კორესპონ-დენტისაგან). ამ დღეებში ჩვენ გადმო-გვცეს სახლვარ გარეე, სახელმბრ ქალ-ლაქ კრაკოვში, დასტამბული წიგნი ჭენ-რიხ ულაშინისა პოლონურ ენაზე. წიგნის სათაური არის „Gruzia i Gruzini“, ე. ი. «საქართველო და ქართველნი».

უცხოეთში, უცხო ენაზე დასტამბული თხზულება შესახებ ქართველებისა-რა თქმა უნდა—ჩვენთვის მეტად სასიხარუ-ლო და სასურველია. ამიტომ ულაშინის წიგნიც დიდის სიამოვნებით გადავიკით-ხეიც

მე და იქ�ეეის შრომას ჭყოფს ექვს

აი ამის[illegible]. ეხება ცალკ-ცალკე

მეგობარზე ასი [illegible] ნაწარმოები-

მათი ფეხისა და ხმიბარ ხალხი (ანუ

ზორიდან მეხმარებინან, [illegible]—«სარ-

მდეეენან!»... და ეს მიტომ, [illegible]ქროს

ვარსკვლავზე ასე მიწერია: «ს[illegible] ხანა

ხალ ხარ გატერინ, [illegible]ტერატუ-

ტერინო!» «ტყვეალია ბეეზმ[illegible]864), მე-

—არ მიჯერებენ მგრის წუტ საუკუ-

გივა დავითოო, ყველ[illegible] რსე—«ავტო-

„გამოცდილება გრ[illegible] სამ

გვენიაო. და ვეეერ[illegible]ოს წყალობით,

ჩაიგდებ ხელში, [illegible]ცანით ამ თხზუ-

[illegible]ოგახსენოთ—ნასი-

*) ამ სათაური [illegible] არის ზოგიერთ განნაწერები. [illegible]არი ანარი გამოთქმუ-

[illegible]ოდ ჩვენის ერის და

[illegible]	ს ულაშინი ვრცლად

[illegible]კად, მიუკერძეულად არკვევს.

ბ-ნს ულაშინს მადლობის მეტი არა ეთქმის-რა. პოლონელთა საზოგადოება ამ წიგნის წყალობით ეცნობა ნამდვილ სურათს ჩვენის წარსულ და დღევანდელ ცხოვრებისას.

ულაშინი დიდის პატივისცემით იხსე-ნიებს და არა მცირე ადგილს უთმობს თავად გიორგი ერისთავის მოღვაწეობას და ცხოვრებას. ეს არც გასაკვირია, რადგან, როგორც ვიცით, გიორგი ერისთავი რუსეთში ყოფნის დროს თი-თქმის სულ პოლონელთა საზოგადოე-ბაში ტრიალებდა და პოლონელთა დი-დი სიყვარული და ყურადღება დაიმსა-ხურა.

ავტორი მშვენივრად არკვევს «ოკროს ხანას», იმ სანეტარო დროს, თამარის ხანას.

ვიცი და მაინც ვერ გავშლი ცხოვრებას ჩემებურადაც:
ქვეყნის მტრებს, ქვეყნის ორგულებს
შევუყეფ... თუმც კი ძმურადა.

—

დიახ, უშიშრად, შეუპოვრად შევუყეფ ყველას, ვინც კი შესაყეფარია!.. შევუ-ყეფ იმ კერპებს, ნამდვილი ღმერთები რომ ჭოონიათ და თაყვანსა სცემენ!. შე-ვუყეფ იმ მეცნიერებს, თუთუყუშ-კაჭა-ჭებად რომ გადაქცეულან.

შევუყეფ იმ ქველის-მომქმედებს, სხვე-ბის ტყავებისაგან რომ ქურქებს იკერა-ვენ! შევუყეფ იმ მეტიჩრებს, «ნინ რომ შიმშილით ცოლშვილი უწყდებათ და გარეე კი ტაბლასა სდგმენ!» შევუყეფ იმ მოსაკნარე მანდილოსნებთ, რომელთაც შინ შვილების პერანგის ხელში აღებაც კი ეერცხენებათ და საგარეოდ კი ნიფ-ხვებსაკა ჰკერავენ!.. შევუყეფ იმ ოჯუ-ლის მოძღვრებს, შორეულ მოსაზრებით რომ ფარისევლობენ და ჩვენ შვილებს სარწმუნოებას უკარგავენ!!!.. ყველას ჩა-მოთვლა განა შესაძლებელია? რიცხვი მა-თი ლეგიონია!.. კი, მაგრამ ვინ დაუგ-დებს ყურს მაგ შენს ყეფას და ვის გამო-აფხიზლებს შენი მოუსვენრობაო?—მეუბნე-ბიან ცხოვრების მებადურები და თანაც იცინიან: განა ვერ ჰხედავ, რომ ყველას სძინავს.. ყველა თვალ დახუჭულიაო? მართა-ლია, მეცა ვხედავ ამას, მაგრამ რაო? თუ მამები ვერ იღვიძებენ, მათი შვილებიც ხომ სულ ძილის გუდებად არ გადიქცე-დღეეანდელ ლიტერატურაზე ბაასს ის ნაკლი აქვს, რომ ახალგაზდა მწერლებზე და ახალ ლიტერატურაზე არას აშბობს ბ-ნი ულაშინი. წარსულ საუკუნის მეო-რე ნახევრის ლიტერატურას ილიას, აკა-კის, ყაზბეგის, და ნიკოლაძის ნაწარმოებით ახასიათებს.

ეს ნაკლი, ჩვენის აზრით, აიხსნება მასა-ლის უქონლობით, ეს-კი, მართალი გითხ-რათ, ცოტათი ჩვენი ბრალიც არის.

ნუ თუ დაუღალავ მშრომელ ხახანა-შვილის წიგნს უნდა შევეჩერდეთ და მა-ნამ ახალ ლიტერატურის მოკლე ისტო-რია არ დავსტამბოთ?! ეს აუცილებელ სა-პირობას შეადგენს. განა დიდად პატივ-ცემული ხახანაშვილი თუ ლიტერატურის ისტორიას ადგენს—ჩვენ მთელი შრომა-წვალება იმას უნდა მივათვისოთ და თვით გულ-ხელ დაკრეფილი უნდა ვიყეეთ?!..

მშვენივრად აქვს ბ-ნ ულაშინს ნა-თარგმნი აკაკის „არ მომკვდარა მხოლოდ სძინავს“ და ილიას „ქართველის დედა“. მეტად ლამაზის და ტკბილის ენით უთარგმ-ნია. პოლონური ენა საზოგადოდ ტკბი-ლი და ნაზი ენა არის და, ვინც საესებით ხმარობს მის მდიდარ ლექსიკონს—მის-თვის ყოველივე თარგმანი ადვილად შესა-სრულებელია.

მოვიყვან მაგალითად ორ სტრიქონს აკაკის ლექსისას და ორსაც ილიასას.

„Nie, jesze nie umarła ma kraina,
Zecz tylko spi i kiedus znówsię
zbudzi“...

(არ მომკვდარა, მხოლოდ სძინავს...).

ესეც ილიას „ქართლის დედის“ დასა-წყისი:

„O Matko-Gruzinko! w stuleciah-
pzzesz losci,
Gruzinka dla kraju swych sunow
chowala“...

ამ წიგნის მომტანმა ნათესავმა ულაში-ნისამ მამცნო, რომ ულაშინს სურს დღე-ვანდელ ჩვენის ქვეყნის მდგომარეობას შეეხოს ვრცლად და ახალი თხზულება პოლონურს ენაზედ დასტამბოს საზღვარ-გარეედ, ქალაქ ლემბერგშია. ჩვენ ვიც-ნობთ ულაშინს, ვიცით მისი ძმური და ერფელი სიყვარული ჩვენის ქვეყნისადმი და ამიტომ შეძლებისა-დაგვარ დიდის სია-მოვნებით მივაწვდენთ არსებულ მასალას. საყურადღებო ის არის, ბატონებო, რომ ულაშინის მომავალი შრომა დაიბეჭდება იქ, სადაც მართლის თქმას ხელს არაფერი არ აუშლის...

ვუძღვნით მადლობა ულაშინს ბ-ვუსაერ-ვოთ მომავალ შრომის სასიკეთოლოდ შესრულება. ამ ეამად ბ-ნი ულაშინი ლეიპციგის უნივერსიტეტში იკავს დის-სერტაციას.

მადლობასთან ერთად ჩვენ ვუთხრათ აკაკის სიტყვები, მხოლოდ პოლონურად: „nie, jeszze nie umarła“...

მ.ალ.ქა.ბოლქაძე.

დღეეანდელ ლიტერატურაზე ბაასს ის ნაკლი აქვს, რომ ახალგაზდა მწერლებზე და ახალ ლიტერატურაზე არას აშბობს ბ-ნი ულაშინი. წარსულ საუკუნის მეო-რე ნახევრის ლიტერატურას ილიას, აკა-კის, ყაზბეგის, და ნიკოლაძის ნაწარმოებით ახასიათებს.

ეს ნაკლი, ჩვენის აზრით, აიხსნება მასა-ლის უქონლობით, ეს-კი, მართალი გითხ-რათ, ცოტათი ჩვენი ბრალიც არის.

ნუ თუ დაუღალავ მშრომელ ხახანა-შვილის წიგნს უნდა შევეჩერდეთ და მა-ნამ ახალ ლიტერატურის მოკლე ისტო-რია არ დავსტამბოთ?! ეს აუცილებელ სა-პირობას შეადგენს. განა დიდად პატივ-ცემული ხახანაშვილი თუ ლიტერატურის ისტორიას ადგენს—ჩვენ მთელი შრომა-წვალება იმას უნდა მივათვისოთ და თვით გულ-ხელ დაკრეფილი უნდა ვიყეეთ?!..

მშვენივრად აქვს ბ-ნ ულაშინს ნა-თარგმნი აკაკის „არ მომკვდარა მხოლოდ სძინავს“ და ილიას „ქართველის დედა“. მეტად ლამაზის და ტკბილის ენით უთარგმ-ნია. პოლონური ენა საზოგადოდ ტკბი-ლი და ნაზი ენა არის და, ვინც საესებით ხმარობს მის მდიდარ ლექსიკონს—მის-თვის ყოველივე თარგმანი ადვილად შესა-სრულებელია.

მოვიყვან მაგალითად ორ სტრიქონს აკაკის ლექსისას და ორსაც ილიასას.

„Nie, jesze nie umarła ma kraina,
Zecz tylko spi i kiedus znówsię
zbudzi“...

(არ მომკვდარა, მხოლოდ სძინავს...).

ესეც ილიას „ქართლის დედის“ დასა-წყისი:

„O Matko-Gruzinko! w stuleciah-
pzzesz losci,
Gruzinka dla kraju swych sunow
chowala“...

ამ წიგნის მომტანმა ნათესავმა ულაში-ნისამ მამცნო, რომ ულაშინს სურს დღე-ვანდელ ჩვენის ქვეყნის მდგომარეობას შეეხოს ვრცლად და ახალი თხზულება პოლონურს ენაზედ დასტამბოს საზღვარ-გარეედ, ქალაქ ლემბერგშია. ჩვენ ვიც-ნობთ ულაშინს, ვიცით მისი ძმური და ერფელი სიყვარული ჩვენის ქვეყნისადმი და ამიტომ შეძლებისა-დაგვარ დიდის სია-მოვნებით მივაწვდენთ არსებულ მასალას. საყურადღებო ის არის, ბატონებო, რომ ულაშინის მომავალი შრომა დაიბეჭდება იქ, სადაც მართლის თქმას ხელს არაფერი არ აუშლის...

ვუძღვნით მადლობა ულაშინს ბ-ვუსაერ-ვოთ მომავალ შრომის სასიკეთოლოდ შესრულება. ამ ეამად ბ-ნი ულაშინი ლეიპციგის უნივერსიტეტში იკავს დის-სერტაციას.

მადლობასთან ერთად ჩვენ ვუთხრათ აკაკის სიტყვები, მხოლოდ პოლონურად: „nie, jesze nie umarła“...

მ.ალ.ქა.ბოლქაძე.

ვიანიან? და ვინ იცის, რას იტყვის მომა-ვალი?!.

ხშირად პატარა მარცვალი, თესლად ხნულში ჩავარდნილი, იკარგება, აღარა ჩანს, ბნელში მიყრუებული. მაგრამ, ერ-თხელაც არის, მოვა დრო, იჩენს თავს, გაიზრდება და ნაყოფსაც მოიტანს. სიტ-ყვაც იგივე თესლია და ყეფაც სიტყვისა-ვე დარგია. თუმცა ერთი შეხედვით უმ-ნიშვნელოა, მაგრამ მომავალ-ნიშნავი კი!... მინახავს, დათვი რომ ყანაში მიაპა-რებოდა სიმინდის დასაბერავად, დამშლე-ლი არავინ ჰყავდა,—არც მეთოფე, არც უბრალო შემქაქანებელი მეველე და არც ხაფანგი სადმე. მხოლოდ ეიაკენი დარ-ჩენილ ლეკს შეუწყაკანებია და თვით დამფრთხალა, შეშინებია და გადავარდნი-ლა... გადარჩენილა ყანა!.. დიახ. მარგებე-ლი ძალი სჯობია ურგებ ლომს და მეც პირველი ამირჩევია!.. დეე, სხვებმა დაიმკვიდრონ ჩვენში ლომობა და მოიმ-კონ ყველასგან სიყვარული თანამედ-როეთა, ერთად კრძალვა-მორიდებასთან, და მე კი ისევ ჩემებურად ვიყეფებ, სანამ არ ჩავძაღლდები საფლავში!.. მაგრამ ვერც იმის პირობის დავსდებ, რომ ხანდახან, ათასში ერთხელ, ჭიკჭიკიც არ წამოცდეს ხოლმე, თუ კი რამ სადმე გაზაფხულის ფრად მომეჩვენა, და ახლა კი მშიდობით!...

აკეკი.

უცხოეთი

რომი. (საკუთარის კორესპონდენტი-საგან). ამ დღეებში ერთმა მოულოდ-ნელმა გარემოებამ იტალიის ყველა გაზე-თები აალაპარაკა. ეს ლაპარაკი გამოიწ-ვია ერთ თითქმის უცნობ პროფესორის მეტად შესანიშნავმა თხზულებამ.

რომში სამეფო ლინჩეის აკადემია (Accademia Reale dei Lincei) ყოველ წლივ კონკურენციას ჰმართავს და კარგის პრემიით აჯილდოვებს იმ პროფესორს, რომელიც წარადგენს საუკეთესო თხზუ-ლებას რომელისმე სამეცნიერო საგნის შესახებ. წრეულ პრემიად იყო 10,000 ფრანკი. კონკურენციაში ბეერმა შესანიშ-ნავმა პროფესორმა მიიღო მონაწილეობა. მაგრამ პრემია ეერგო საშუალო სასწავ-ლებლის პროფესორს ალფრედო თორმ-ბეტის (Alfredo Frometti), რომელმაც წარადგინა ოთხი დიდი ტომი თხზულება ამ სათაურით: «ძველის ქვეყნის ენების დასაბამითი მონათესაობა (ან დამოკიდე-ბულობა) ერმანერთში «Nessi genealogici tra le lingue del mondo antico». პროფესორი ნათლად ამტკიცებს, რომ ყველა ძველი ენების საფუძველი ერთია, ძველი ენები ერთმანერთში დაკავშირე-ბულნი არიან, რადგან ყველა ენა ერთის მხოლოოობითის ენისგან სწარმოებსო.

ამ მოულოდნელმა წერილმა ყველა პროფესორი გააკვირვა. შეიტყო თუ არა ეს იტალიის მეფემ, უბრძანა მი-ნისტრს, რომ ბოლონის უნივერსიტეტ-ში დააარსოს სირიულ ფილოლოგიის კა-თედრა და დანიშნოს იქ ეს პროფესორი, რომელიც აქამდინ პატარა ქალაქის ქუ-ნელ ლისეს პროფესორი იყო ლათინურ ენისათვის. მეფემ აუწყა აგრეთვე მი-ნისტრს, რომ ახალი თხზულება მისი ჩემის წარსაგებელით დაბეჭდინეო.

პროფესორი თორმბეტი ღარიბი კა-ცის შვილი ყოფილა და ხელ-მოკლეობის გამო იგი ხან დალაქისათვის მიუბარე-ბიათ და ხან აქა-იქ ბიეად დაუყენებიათ. ბავშობიდანვე გამოუჩენია საუცხოო ნი-ჭი ენების შესწავლისა; რის გამო თავის დედას სამადლოდ მედდლებისათვის მიუბარებია სასწავლელად, ბავშობისასე-ვე თავით თვისით შეუსწავლია ევროპიულ ყველა ენებთან ერთად არაბული, სპარ-სული და სხვა. ერთთვეს არც-კი ანდო-მებდა თურმე თითო ენის შესწავლას. ასე დაუწყია იმ თავიდანვე უცხო ენების შესწავლა. მაგრამ აქამდინ-კი არც თვით და არც სხვას უთქვამს რამე ამ საკვირ-ველ შრომის შესახებ.

ახლა ყველანი ერთ ხმად აღიარებენ, რომ ამისთანა სამეცნიერო წიგნის დაწერ-ისათვის, დიდ შრომას გარდა, ბეერის-გან ბევრის ენის შესწავლა დასჭირდე-ბოდაო. ამისთვის ამ პროფესორს უპირა-ტესობას აძლევენ იმ მეტად განთქმულ კარდინალ მეძოფანტიზედ, რომელიც სა. მრეკდათ ენაზედ მეტს ლაპარაკობდა.

რასაკვირველია, პროფესორის ესრეთი შრომა მეტად ძვირფასი საუნჯეა საფი-ლოლოგიო მეცნიერებისათვის, რომელიც მუდამ დღე წარმატებაში შედის. გარნა ესრეთი შრომა უფრო ძვირფასი და უფ-რო სასარგებლოა საარშუნოების მხრი-ვაც. შეიძლება თვით პროფესორსაც არ ჰქონოდეს აზრად ამ თავის საკვირველ გამოკვლევაში საღმრთო წერილის გამო-სარჩლება და მისი გამართლება, ხოლო ეს მისი შრომა რომ ამტკიცებს საღმრ-თო წერილის ერთ უმთავრეს ეეშმარი-ტებას, ეს ცხადზე უცხადესია.

კარგა ხანია, რაც მეცნიერებამ გვერ-დი აუქცია საარშუნოებას და საზოგადოე-ბაში ის აზრი განავრცელა, მეტადრე ადა-მიანის დასაწყისის შესახებ, რაც საღმრ-თო წერილის წინააღმდეგია. მაგალითად, დარვინიზმობამ ბევრს დააჯერა, რომ და-საწყისში ადამიანი კაცი როდი ყოფილა, არამედ მაიმენი და მაიმუნის შვილიო. ამისათვის ჩვენ წინაპარებად დასახეს ქვე-ყნის მაიმუნები, რომლებიც ნელ-ნელა ადამიანებად იქცეოდნენ ძალის-ძალად, რაც ცხადათ ეწინააღმდეგება საღმრთო წერილს, რომელიც ჩვენს წინაპაროად უჩ-ვენებს ღვთის საკუთარ მოქმედებით გა-ჩენილ ადამ და ევას. პროფესორის სა-მეცნიერო შრომა ამ დარვინიზმობას ბო-ქვე ამხობს და უტეკუარის საბუთებით ამ-ტკიცებს, როგორც იმას, რომ კაცთა ნა-თესავი ერთის მხოლოობითის შტოდგან არის წარმომდგარი, ისე მთელის ქვეყნის ენები წარმოებული ერთის მხოლოობი-თის ენისაგან, რომელიც უხმარია ჩვენს პირველს მშობელს და გადუცია თავის ჩამომავალთათვის, რადგან ყველა ენები ერთმანერთში ჯაქვითი გადაბმული გა-დაკავშირებული ყოფილა და ყველა ერთად ეკავშირება მხოლოდ ერთ ენას, რომლისაგანაც წარმომდგარან და თან დაუცვიათ მისგან ჩამომავლთის კვალი.

ამ სახით, პროფესორის წერილმა მე-ცნიერულად დამტკიცა ბ-ბ გამართლა, ის რასაც მოსე წინასწარმეტყველი საღმრთო წერილის პირველ წიგნის მეთერთმეტ-ტ თავში ამბობს ესრეთ: «და იყო ყოლ ქყნ ბაგე ერთ და ხმაჲ ერთ ყოველ-თა». რასაკვირველია, მაიმენების ჩამომა-ვალთ არც ერთი ბაგე და არც ერთი ხმა ექმნებოდათ. ამნაირად გამართულა კვალ-ლად ის მეცნიერთა თქმულება: «სწორე მეცნიერება ღმერთთან მიიყვანს, ხოლო ნახევარი ანუ მრუდე მეცნიერება ღვთი-საგან განაშორებსო».

X.

ნარკვევი

აი რასა სწერს ბ-ნი სტარი «რუსკოე სლოვოში» ან. ჩეხოვის ახალ პიესის შე-ახებ, რომელსაც «Вишневый садъ» წოდება.

ახალი ნაწარმოები ა. ჩეხოვისა ჯკვიანური ბიესა და ისეა დაწერადი, როგორც ჩვენ-ში მხოლოდ ა. ჩეხოვს შეუძლიან წერა. ადებულია ბატარა ტიეა, სულ რამდენი-მე კოჯი სიგრძე-სიგანით, ზედ დასტაფ-ლია ერთი ციცქნა კუთხე ცხოვრებისა, მოთხრობილია თითქო ყოველივე შემთხვე-�ული უბიზოდ, მაგრამ ამ პატარა ტეეეს სურათში ჩაქსოვილია ისეთი სინამდვილე ცხოვრებისა, ისეთი შეგრძნება მისი და ისეთი სიყვარული ცხოვრების მიმართ, ისეთი რწმენა სიცოცხლისა, რომ კოჯ-ნახევრიანი ტეეეი ჩაფიქრებულ მეთ-ხვეულის წინაშე უცემ ფართოვდება, დიდს მანძილზე გაადილ თქვენი თვალი და ხანგრძლივ ატეეეეეს თქვენს ახრს.

ფერადები, რომლითაც დასტაფლია ცხოვრება Вишневый садъ-ში, რო-გორც ეოველთვის ჩეხოვის ნაწერებში, ნაზია, ნარნარი, ეეეილ გამობილი. ავ-ტორს-ხელოვანს აუდია ცხოვრება, როგო-რიც ახლა ნანგრევად ეოველის თვისის მოეწეობლიანია და დაუდეგრობით. არა ჭმალვის და არ აფუჩეჩეს არც ერთს საშ-წუხარო და ლუხეარს მოგალანს, მაგრამ არც ეზეიადეს ეტანს. მეტად ხელოვანს-ს ეწერადეს ეიკალეეეს ცხოვრეს და, რაც უფრო საეეერადეეოა, შეგნებაც აქეს მასი. ხოდო ვისაც ყოველივე ესმის, ის არავის და არაეეერს არ ეეხეკითხეს. შემთხვე

ᲑᲛᲐ 22 და 23 ივნისს აღმოაჩინეს მტრის მოძრაობა სენიუჩენდან ჩრდილოეთად რკინის-გზის გაყოლებაზე, სულ ერთი დივიზია ორი ცხენოსანი პოლკითა და 60 ზარბაზნით. 24 ივნისს დილით სიაოხეცის მიდამოებში აღმოაჩინეს მტრის დიდი ბანაკი. 24 ივნისს დილით $4^1/_2$ ნახევარ საათზე მტერმა ხელ-ახლა წამოიწია წინ და დაიპირა დილის 8 საათზე ბაოსიჯაის სიმაღლენი. ჩვენი მზვერავები შეხვდნენ მცირე მოწინავე რაზმებს მტრისას ერლადაგოუთან და ჩაპანლინის გადასავლთან, ამ დროს ერთი ყაზახი უგეშოდ დაიკარგა. პოდპორუჩიკი ბულგა და ერთი მსროლელი, რომელნიც 20 ივნისს სხვებთან ერთად მოიწყვედია მტერმა, უკანებლად დაბრუნდნენ. წვიმები არ ყოფილა».

პეტერბურგი. 25 ივნისს პეტერბურგს მოვიდა დედოფალი ელინთა, დიდი მთავრისა ელენე ვლადიმირის ასული უოგუსტოესის მეუღლით და ქალიშვილებით და საბერძნეთის მეფის ძე ქრისტეფორე.

სტამბოლი. როგორც ბიტოლიიდან იუწყებიან, მიწერილობა მისვლიათ ნელ-ნელა გაიუქმონ რედიფთა ბატალიონები.

სოფია. (ოპოზიციის ცნობები). უარყოფენ «კორესპონდენტ ბიუროს» საგანგებოსაგან გავრცელებულს ამბავს იმის შესახებ, ვითომ ოხრიდას ოლქში შეწყვეტება გადამტეტებულიაო. პირ იქით ნამდვილია, რომ მცხოვრებნი დიდს გაჭირვებაში არიან.

ჩერეპოვეცი. პეტერბურგის ბირჟის ვაჭართაგან დაქირავებული ტეხნოლოგ მილიუტინისაგან გემი «ნოვიკი» დაჭრილთა გადასაყვანთა სამარადან და პერმიდან ვოლგით ჩერეპოვიციდან ვოლგისაკენ ოთხშაბათს წავიდა. გემს თან მიაქვს ყოველივე სამედიცინო-სასანიტარო საშუალებანი. ჯართა გამოწვევეა ჩერეპოვიცისა, კირილოვის და ბელოზერის მაზრებში სასწრაფოდ მოხდა.

სტამბოლი. ხმაა, რუსეთსა, საფრანგეთსა და ინგლისს მოლაპარაკება აქვთ, აზიაში მდებარე ოსმალეთის პროვინციებში, სადაც სომეხნი მოსახლეობენ, რეფორმების შეიტანონ.

ლონდონი. («რეიტ. სააგ.»). ინგლისის გემი «ჩენტელგემი» 19 ივნისს მიიყვანეს ვლადივოსტოკს და აქ უნდა მოუცადოს სასამართლოს განაჩენსა. გემი გასულა ოტარუდან ფუზანს, რკინის გზის შპალებით დატვირთული, რაც ადრევე სამხედრო კონტრაბანდათ იყო აღიარებული. გემი დაზღვეულია ტუვეობიდან 40 ათას გირვანქა სტერლინგად. საქონელი დაფასებულია 6 ათას გირვანქად. მთლად ზარალი 60 ათასი გირვანქა სტერლინგია.

კიევი. ქალაქის საბქომ კომიტეტი აირჩია იმპერატორ ალექსანდრე II ძეგლის ასაგებად.

26 ივნისი.

ტოკიო. («რეიტ. სააგ.»). იმ ხმას, ვითომ რუსები სარგებლობენ ცხიჯოუს ნავსადგურით, სადაც თავს აფარებენ, აქ ყურადღებას არ აქცევენ. დღეს ოფიციალურად გამოცხადდა ცნობა, რომელშიაც მოხსენებულია, რომ ამ ჟამად ბრძოლის ველზე პირველ ხარისხოვანი საქმეები სრულდებოო, მაგრამ მთავრობა ახერხებს სრულს საიდუმლოებაში იქონიოს ყველა ესა. დალნის დაეჭრის დღიდან მთავრობა პორტ-არტურის ალყის შესახებ სრულიად მდუმარებდა. თუმცა იაპონიაში არეულ დარეული ამბები მოდიოდა სხვა-და-სხვა წყაროებიდან, მომტეტებულად ჩინელებისგან, მაგრამ მათი გამოცხადება, ანუ უცხოეთში გადაცემა, აღკრძალულია და დამრღვეველს სასტიკად დასჯიან. არც იმ ჯარში, რომ[illegible] ციხეს არტყია, არც ოქუს ლა[illegible] და არც დგუშანისაში სამხედრო [illegible] ინტერვიუ, რომელნიც კუ[illegible] ... ნენ, ნება არა აქვთ [illegible] ... ...